

Український ICT сектор 2021: вирватись із Задзеркаля

Денис Лисенко,
керуючий пар-
тнер AEQUO,
що входить
у ТОП-30
юрфірм Європи
за версією
FT Innovative
Lawyers 2020

Y спільному дослідження Arthur D. Little та Huawei (липень 2020 р.), присвяченому моделям (архетипам) цифрової економіки, Україна була класифікована як Service Powerhouse (Локомотив Послуг ICT Сектору), здійснивши прорив у обсягах експорту послуг сектору ICT (Information and Communications Technology) з 52-го рядка у глобальному рейтингу країн (\$56 млн у 2000 р.) на 25-й (\$2,8 млрд у 2017 р.).

Це добрий результат для країни з перехідною економікою, однак в нас ще залишається багато домашньої роботи для того, щоб закріпитися на висококонкурентному глобальному ринку ICT послуг. Маємо визнати, що наші успіхи попередніх 15–20 років обумовлені скоріше підприємницькою активністю українських та глобальних ICT гравців та профіцитом кваліфікованої робочої сили з низьким рівнем собівартості, аніж системною та проактивною регуляторною політикою.

Серед напрямків регуляторної політики, актуальних для успішного розвитку існуючої моделі цифрової економіки України — системне національне регулювання питань:

- (I) **технологій** (зокрема, широкополосного зв'язку та 5G, захисту даних, кібербезпеки, стратегії розвитку хмарних технологій, штучного інтелекту (AI), новітніх технологій (emerging technologies), захисту прав інтелектуальної власності);
- (II) **екосистеми** (реформи, спрямовані на спрощення режиму ведення бізнесу; регулювання секторів телекомунікацій

Важливо, щоб стимулюючий податковий режим у даному випадку не обмежувався виключно питаннями оподаткування доходів працівників ICT сектору

та новітніх технологій; політика підтримки цифрового бізнесу);

- (III) **ресурсних можливостей** (базова цифрова освіта, вища освіта для ICT сектору, а також політика розвитку робочої сили для ICT, включаючи спеціалізовані навички);
- (IV) **індустрії** (включаючи стратегію розвитку e-government, діджиталізації інших секторів)

Світовий досвід свідчить, що для переходу України навищий рівень як Service Powerhouse критичними є якісні політики (1) захисту та заохочення інвестицій, та (2) розвитку вищої освіти. Природно, мова йде не про формальне затвердження чи наявність таких політик, а про їх ефективне впровадження та постійний моніторинг результатів.

З огляду на наш досвід, оптимальний режим захисту та заохочення інвестицій має включати для України як мінімум:

- (1) гнучке та ліберальне законодавче регулювання надання послуг у ICT секторі, зокрема — питань трудових та контрактних відносин;
- (2) збалансований та сталий податковий режим для ICT сектору, націлений на створення переваг для України у глобальній конкуренції;
- (3) прискорення розробки законодавства для побудови повноцінної інфраструктури цивілізованого ринку капіталу, а також ринків фінансових послуг — з акцентом на проекти fintech;
- (4) стабільну та прогнозовану практику правозастосування з боку державних органів, включаючи правоохранну та судову систему;
- (5) системну антикорупційну політику та практику, що виключатиме адміністративний тиск на бізнес.

Важливо, щоб стимулюючий податковий режим у даному випадку не обмежувався виключно питаннями оподаткування доходів працівників ICT сектору. Не менш актуальними, з огляду на успішну практику таких глобальних лідерів серед Service Powerhouses як Ірландія, є податкові стимули у питаннях оподаткування прибутку компаній або державна підтримка у вигляді пільг для інвестицій у мережеву (у тому числі — телекомунікаційну) інфраструктуру.

Справжнім викликом для сталого розвитку в Україні ICT сектору є поступовий переход від простого щорічного арифметичного зростання локальних команд IT аутсорсерів до створення умов для діяльності санків в Україні повноцінних корпоративних центрів ICT бізнесу (як аутсорсингового, так і продуктового), які б мали безперешкодний доступ до глобальних фінансових інструментів та інфраструктури та отримували режим

сприяння у своїй діяльності від місцевих регуляторів та інших державних органів.

Така мета є амбітною і вимагатиме скоординованих зусиль як на рівні держави та її основних регуляторів, так і ключових приватних гравців ринку, які поступово дозвірюють до усвідомлення важливості своєї ролі у любіюванні бізнес-орієнтованого регуляторного середовища. Не лише сподіваємося, але і активно діємо для того, щоб прогрес у цьому напрямку став помітним вже у 2021 р.